

BUDAPESTI CORVINUS EGYETEM
TÁJÉPÍTÉSZETI ÉS TELEPÜLÉSTERVEZÉSI KAR
TÁJÉPÍTÉSZETI ÉS TÁJÖKOLÓGIAI DOKTORI ISKOLA

Christian-Oláh Brigitta

**A POSZTMODERN TÁJÉPÍTÉSZET
ELMÉLETI HÁTTÉR ÉS MEGJELENÉSI FORMÁK**

DOKTORI ÉRTEKEZÉS TÉZISEI

Témavezetők: Balogh Péter István PhD, DLA

Eplényi Anna PhD

Budapest, 2015

**A doktori iskola
megnevezése:**

Budapesti Corvinus Egyetem
Tájépítészeti és Tájökológiai Doktori Iskola

Tudományága:

Agrárműszaki tudományok

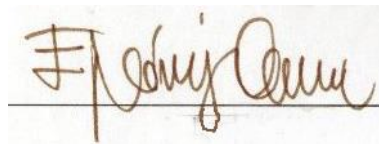
Vezetője:

Dr. Bozó László DSc, MHAS
egyetemi tanár
Budapesti Corvinus Egyetem, Kertészettudományi Kar
Talajtani és Vízgazdálkodási Tanszék

Témavezető:

Balogh Péter István PhD, DLA
egyetemi docens
Budapesti Corvinus Egyetem
Tájépítészeti és Településtervezési Kar
Kert- és Szabadtértervezési Tanszék

Témavezető:

Eplényi Anna PhD
egyetemi adjunktus
Budapesti Corvinus Egyetem
Tájépítészeti és Településtervezési Kar
Kertművészeti és Kerttechnikai Tanszék

A jelölt a Budapesti Corvinus Egyetem Doktori Szabályzatában előírt valamennyi feltételnek eleget tett, az értekezés műhelyvitájában elhangzott észrevételeket és javaslatokat az értekezés átdolgozásakor figyelembe vette, ezért az értekezés védési eljárásra bocsátható.

I. A munka előzménye, kitűzött célok

Az értekezés egy problémafelvetéssel nyit, ami abban a kérdésben rejlik, hogy *mit értünk tájépítészeti posztmodern alatt*. Számos kutatás, elméleti írás született a posztmodern kontextusában a különböző tudományterületek, művészetek körében. Szakmánkat tekintve azonban hiányoznak a posztmodern korszakot vizsgáló írások, annak ellenére, hogy magát a fogalmat ismerjük és használjuk. Összefoglaló, rendszerező kutatás mindezekig nem született, „*a tájépítészetben a posztmodern tájépítészeti teória még nincs meghatározva*”¹ A dolgozat elsődleges célja ezt a hiányt pótolni és segítséget nyújtani az oktatásban, a tájépítészeti posztmodern meghatározó, adekvát szabadterv építészeti alkotásain keresztül bemutató anyag összeállításával. Mivel a témában kutatási előzményhez nem tudok kapcsolódni, a különböző szakterületek teóriáihoz kell visszatérnem és megkeresnem azokat az összefüggéseket, amelyekre építve kibontakozhat a tájépítészeti posztmodern elmélete.

Az értekezés **fő célja** a *posztmodern tájépítészet tudományos megalapozottságú elméleti hátterének és megjelenési formáinak feltárása a releváns tájépítészeti alkotások stilisztikai elemzésén keresztül*. A fő cél kisebb részcélokra bontható, melyek a következők:

¹ Corner, James (2005): in. Richard Weller in *Room 4.1.3 Innovations In Landscape Architecture*, Philadelphia, 2005, 2-9.

1. A posztmodern fogalom minél teljesebb körbejárása egy multidiszciplináris szintetizáló irodalom feltárás által.
2. A posztmodern tájépítészet elméleti hátterének megalapozása a kiemelt teoretikusok fogalomhasználatának közös metszéspontjai által.
3. A posztmodern tájépítészet megjelenési formáinak kategóriákra bontása a kompozíciós rendezővelk és design eszközök alapján.
4. Egy elemzési és értékelési rendszer kidolgozása a posztmodern tájépítészeti alkotások vizsgálatához.
5. A posztmodern tájépítészet definíciójának meghatározása.

A dolgozat alapvetően **három** jól elkülöníthető, de szorosan egymásra épülő részből áll. Az *első rész* középpontjában a posztmodern korszaknak és a fogalom meghatározásoknak a kutatása áll, *a második részben* a posztmodern tájépítészet elméleti hátterének és megjelenési formáinak kutatása és vizsgálata áll, *a harmadik rész* a kutatási eredmények értékelését és feltárását adja.

II. A kutatás felépítése

2. ábra A kutatás felépítése (forrás: Szerző)

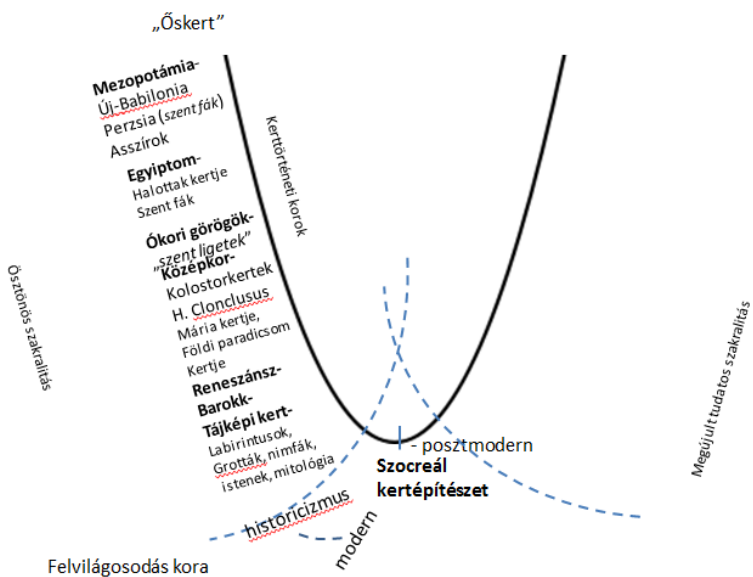
Tézis	1	2	3-8								
	A posztmodern fogalom megközelítésének két alappillére Általános eredményként a posztmodern fogalommeghatározások szintetizálása	A posztmodern tájépitészet karakterjegyeinek felállítása A karakterjegyek összefüggései, az alkotásokra vetített arányértékei Számszerűsített vizsgálati eredmények	A posztmodern tájépitészet jellemvonásai								
Eredmények	Szintetizáló irodalomfeltárás	Elemzési, és értékelési rendszer kidolgozása A posztmodern tájépitészet karakterjegyeinek értékeléses vizsgálata	A vizsgálati eredmények elemzése, összefüggések keresése, következtetések levonása								
Módszerek	Multidiszciplináris irodalom kutatás (40 szerző írása)	<table border="1"> <tr> <td>Kulcsfogalmak meghatározása a közös metszéspontok által</td> <td>Kompozíciós elvek, design eszközök meghatározása</td> </tr> <tr> <td>Ihab Hassan</td> <td>Művészeti, építészeti, szakmai írások</td> </tr> <tr> <td>Charles Jencks</td> <td>Tájépitészeti folyóiratok</td> </tr> <tr> <td>Robert Venturi</td> <td></td> </tr> </table>	Kulcsfogalmak meghatározása a közös metszéspontok által	Kompozíciós elvek, design eszközök meghatározása	Ihab Hassan	Művészeti, építészeti, szakmai írások	Charles Jencks	Tájépitészeti folyóiratok	Robert Venturi		Szakmai, építészeti írások Saját publikációk
Kulcsfogalmak meghatározása a közös metszéspontok által	Kompozíciós elvek, design eszközök meghatározása										
Ihab Hassan	Művészeti, építészeti, szakmai írások										
Charles Jencks	Tájépitészeti folyóiratok										
Robert Venturi											
Irodalomkutatás											
Részcélok	1	2, 3, 4	5								

II. Anyag és módszer

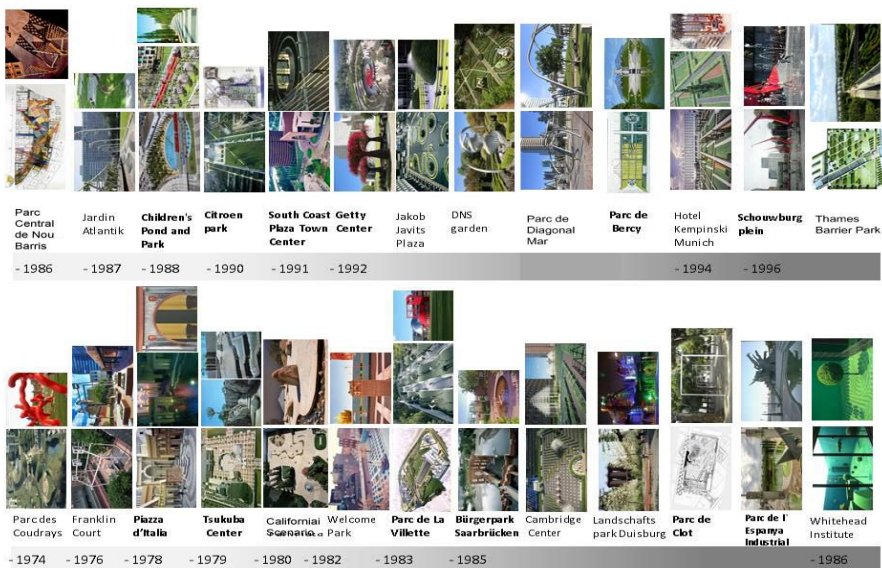
Az értekezés anyaga **három** részre osztható: *az írott forrásokra, a képi forrásokra és a vizsgálati adatokra*. A dolgozat **két** módszere épül: *a szintetizáló, elemző módszerre és a saját értékelési rendszer vizsgálati módszerére*. Az értékelési eredmények analizálását statisztikai módszer (diagramok) felhasználásával tettem közérthetőbbé, szemléletesebbé. A dolgozat egyik hangsúlya **két fő elemzési munkára** helyeződik: az *I. fejezetben* a posztmodern fogalom tisztázásánál, a multidiszciplináris irodalomkutatás során keletkezett nagy mennyiségű adatot egy kronológiai alapú táblázat segítségével elemeztem. A *II. fejezetben* a posztmodern tájépitészeti alkotások **stiláris elemzését** végzem szöveges és képi források segítségével, az általam felállított **elemzési rendszer** alapján. A dolgozat másik hangsúlyos pontja a vizsgálati rész. A *III. fejezetben* felállított **értékelési rendszer** segítségével vizsgálom meg a 27 posztmodern alkotást és keresek összefüggéseket a felállított karakterjegyek között, a posztmodern tájépitészet minél szélesebb körű megismerése céljából. Az alkotások számszerűsített értékeléséhez készült vizsgálati táblázat az elméleti háttér, a kompozíciós rendezőelv és a design eszközök kategóriáit tartalmazza.

III. Kutatási eredmények

A kutatási folyamat eredményeként feltérképeztem a meghatározó teoretikusok posztmodern fogalom-leírásait, és meghatározásra kerültek a posztmodern tájépitészet elméleti hátterének kulcsfogalmai. Kidolgozásra került egy elemzési és értékelési rendszer, melynek segítségével felmérhető, hogy egy tájépitészeti alkotás milyen mértékben mutatja a posztmodern

A posztmodern tájépítést a nyugati kertkultúra deszakralizálódási folyamatában

A 27 posztmodern példa kronológiai sorrendje

1. Tézis: A posztmodern tájépítészeti egy kerttörténeti korstílus, a modern és a „kortárs” kertművészet között található, az 1970-es évek elejétől az 1990-es évek végéig tart, sajátos jellemzőkkel rendelkezik.

A posztmodern a különböző tudományos, vallási és művészeti területekre egyaránt kiterjedő korstílus. A rövid, de intenzív életű kor általánosságban véve az 1970-es és 1990-es évek közé helyezhető. A posztmodern korszak erős stílári jellemzőkkel rendelkezik, melyek a tájépítészeti alkotásokban is kimutathatók és definiálhatók. A posztmodern építészet és a tájépítészet kezdetét egyaránt az 1970-es évekre tehetjük, amikor a kertépítészeti alkotások kompozíciós rendezőelve még a modern korstílus jegyeit hozza, a posztmodern virágkorát az 1980-as évekre, a végét az 1990-es évekre tehetjük, hatása azonban napjainkig érződik. Az értekezés *I.6. fejezetében* részletesen tárgyaltam a posztmodern korszak időrendi elemzésének lehetőségeit, kiemelten az építészet és tájépítészet területén. Az értékeléses vizsgálat kimutatta, hogy az elemzett alkotások jelentős része az 1980-as és az 1990-es évek elején jött létre (összesen 71%).

Az értekezésben feldolgozott posztmodern alkotások közül azok a példák, amelyek az 1970-es években készültek részben késő modern jegyeket is tartalmaznak. Az első nemzetközileg elismert posztmodern alkotás 1978-ban készült, a Piazza d' Italia. A posztmodern parkok archetípusa a párizsi Parc de La Villette 1983-ban készült. A Parc de La Villette példáján reprezentálható a posztmodern kor tájépítészetének stílusa, mivel a karakterjegyeket a legmagasabb arányban hordozza.

2. Tézis: A posztmodern tájépítészet a kiemelt teoretikusok (Hassan, Jencks, Venturi) fogalomhasználatának eredőjéből meghatározott kulcsfogalmakkal és a posztmodernt meghatározó kompozíciós eljárások és design eszközök karakterjegyeinek segítségével írható le. A posztmodern karakterjegyek a következők: narratíva, indeterminancia, pluralizmus, játékelvűség, kollázs, anti-hierarchia, felhagyott ipari terület, tematikus tér, diagonál, különböző térszintek, szokatlan szerkezetek, vízarchitektúra, terepplasztika, növény mint szimbólum/plasztika, erőteljes színhasználat, geometrikus burkolat, változatos anyaghasználat/acélszerkezetek.

A posztmodern tájépítészet *elméletének* alapja a narratívák használata; az ütköztetés, azaz a indeterminancia elve, a pluralizmus és a játékelvűség. A posztmodern tájépítészet *megjelenési formáját* a kompozíciós elrendezés és a sajátos design eszközök adják.

A posztmodern alkotások *kompozíciós* rendjét a kollázsos térszervezés, az anti-hierarchia, a tematikus terek, térrészek mikrovilága, a dinamizmust hordozó diagonál, a különböző térszintek kialakítása, a szokatlan vízarchitektúrák és szokatlan szerkezetek, terepplasztikák jellemzik. A kor sajátos adottságának tekinthető barnamezős ipari területek átépítésével az egykori struktúrák kompozíciót meghatározó elvként, míg az ipari objektumok design eszközökként lépnek elő. A posztmodern alkotások *design eszközei* között gyakran szerepelnek a növények szimbólumként, plasztikaként való megjelenítése, a telített, erőteljes színhasználat, a geometrikus mintázatú burkolatok és az acél szerkezetek előszeretettel való alkalmazása.

3. Tézis: A posztmodern tájépítészeti alkotások elméleti háttére hangsúlyosabb a megjelenési formákhoz, a kompozíciós rendezőelvekhez és design eszközökhöz képest, ami a korszak elméleti megalapozottságára utal.

A kutatási eredményekből leolvasható, hogy a posztmodern karakterjegyeket megalapozó *elmélet – kompozíció – design eszköz* hármassága közül a vizsgált alkotások kontextusában az elmélet 88%-osan, azaz a legmagasabb értékkel szerepel. A posztmodern elméletek közül az 'indetermanencia' 94%-ban, a 'játékelvűség' 93%-ban, a 'narratíva' 88%-ban, míg a 'pluralizmus' 77%-ban van jelen. A vizsgált alkotások területi nagysága nem függvénye a 'narratívák', 'indetermanencia', 'játékelvűség' és 'pluralizmus' százalékos értékének, azaz az elméletek manifesztálódása és a terület nagysága között nincs meghatározó összefüggés. A vizsgálati táblázatban 12 olyan alkotás szerepel, ahol a négy elmélet 100%-os értéket kapott és ezek közül 9 tipikusan posztmodern alkotás, azaz a legnagyobb arányban hozzák a posztmodern karakterjegyeket. A 9 alkotás a következő: *Jardin Atlantique, Landschaftspark Duisburg-Nord, Piazza d'Italia, Tsukuba Center, Parc de La Villette, Cambridge Center Garage Roof-Garden, Parque de la Espanya Industrial, Parc de Clot, Parc de Citroen*. Ez is alátámasztja, hogy a korszak teóriái, ideológia elképzelései, milyen dominánsan jelen voltak a tervezők körül, a korszak légkörében, ami visszaigazolja az elméleti háttér részletes vizsgálatának szükségességét.

4. Tézis: A posztmodern tájépítészet lényeges jellemvonása a kollázsos térszervezés, mint kompozíciós rendezőelv, amit a korabeli tájépítészet vívmányaként, újításaként nevezhetünk meg.

A kollázs, mint kompozíciós eljárás születésének körülményeit a modern korszakra adott válaszként határozhatjuk meg, tagadása az absztrakt ideológiáknak, a szigorú rendnek, hogy előtérbe léphessen annak ellentétje: a sokszínű komplexitás és a játékelvűség. A kollázs tehát egy technika, egy kompozíciós módszer, amely a belső koherencia ellen hat, ezáltal az egység helyett a részletek önállósodnak, individualizálódnak.² A kollázsos módszer alkalmazása nemcsak az alkotások egyedi szintjén fordul elő, hanem nagyobb léptékben is, a városszövetekben,³ amiből arra következtethetünk, hogy a kollázs a városi életet alakító struktúrává nőtte ki magát. A kollázsos térszervezést a tájépítésszek a 20. századi művészetből emelték át. A vizsgálat során megállapítottam, hogy 21 alkotásra jellemző, közülük 15 alkotást tekintve a kompozíció lényegi jellemvonása a kollázs, 100%-os értékarányal. A legtipikusabb posztmodern alkotások mindegyikének meghatározó jellemvonása a kollázsos tervezőmódszer és összefügg a barnamezős területek értékörző újrahasznosításának tézisével (6.)

² Osborne, Harold (1981): The Oxford Companion to twentieth century art, Oxford University Press, New York, 1981, 118.

³ Tamás, Lukovich (1997):A posztmodern kor városépítészeti kihívásai, Szószabó Stúdió, Budakalász, 1997, 16.

5. Tézis: A posztmodern tájépítészeti alkotások vizsgálatából kimutatható, hogy az egyes alkotások nagyobb mértékben hozzák a posztmodern karakterjegyeket, mint más példák, ezáltal ezeket a posztmodern tájépítészet legkarakteresebb példáinak tekinthetjük.

A posztmodern tájépítészeti alkotások stilisztikai elemzése és vizsgálati értékelése során 14 példa esetében a posztmodern karakterjegyek 80%-nál nagyobb arányban jellemzőek. A legkarakteresebb posztmodern alkotások az elméletet a legmagasabban (92%), a kompozíciós jellemzőket és a 'design eszközöket' 80%-ban mutatják. A vizsgálatban elemzett posztmodern parkok közül a legmeghatározóbb alkotások, melyek a posztmodern karakterjegyeket legnagyobb mértékben hozzák ($\geq 80\%$), növekvő sorrendben (százalékérték szerint) az alábbiak: *Parc de Bercy* (81%), *Cambridge Center Garage Roof Garden* (81%), *South Cost Plaza Town Center* (81%), *Diagonal Mar Parc* (81%), *Piazza d' Italia* (82%), *Jardin Atlantique* (83%), *Landschaftspark Duisburg* (83%), *Parque de la Espanya Industrial* (85%), *Parc Central de Nou Barris* (85%), *Parc de Clot* (86%), *Parc Andre Citroen* (86%), *Getty Center* (87%), *a Tsukuba Center* (92%), és végül a eddig is mintapéldának tekintett *Parc de La Villette* (97%).

6. Tézis: A felhagyott ipari területek kitűnő lehetőséget biztosítottak a posztmodern tájépítészeti alkotások kialakítására, mivel a régi gyárépületek, szerkezetek, területi struktúrák a korra jellemző ipari műemlékvédelmi jelleg miatti megőrzése kerültek és azok átértelmezett felhasználása jó adottság és potenciál volt a tervezésben.

A felújított gyárterületek a múltat idéző narratívák, az új és régi elemek ütköztetésével az indeterminancia, az „új és régi” stílusok vegyítésével a pluralizmus, a régi elemek új funkcióval ellátásával a játékelvűség potenciálját tartalmazzák. A kompozíciós elrendezések közül a kollázs szintén a régi és új elemek vegyítése által jön létre, gyakori még a régi struktúrák új tematikával ellátása, mint tematikus tér, térrész, illetve az ipari elemek magukban hordozzák a térbeli meglepetéseket, a különböző térszinteket az állványok, átjárók által, illetve a szokatlan szerkezeteket.

A legtöbb barnamezős beruházással kialakított posztmodern park Párizsban található, melyek közül a legismertebbek a Parc de La Villette és a Parc Andre Citroen. A másik kettő nemzetközi viszonylatban kevésbé ismert posztmodern park, a Jardin Atlantique és a Parc de Bercy. A francia példák közös jellemzői, hogy a posztmodern elméletek mindegyik park esetében 100%-kal szerepelnek. Emellett az is megfigyelhető, hogy ezeken a területeken a kollázsos térszervezés, ennek függvényében az anti-hierarchia, a tematikus kertrészlet 100%-ban jellemző rájuk. A térbeli meglepetések közül a különböző térszintek kialakítása szintén 100%-os értéket mutat.

7. Tézis: Nemzetközi viszonylatban a hazai posztmodern tájépítészet először a térbeli meglepetések/szokatlan szerkezetek, és terepplasztikák, valamint a köztéri szobrászatban kezd megjelenni elsősorban Budapest területén, karakteresen posztmodern alkotások csekély számban és megkésve, 2000 után születnek.

Magyarországi posztmodern tájépítészetről az 1970-es és 1990-es évek végéig nem beszélhetünk. Az 1960-as években a budapesti példákat tekintve modern szabadtér építészeti alkotások születnek, amelyek gesztusaikban – tartalmi és formai megjelenítésükben – már utalnak a posztmodern stílusra. Érdekes jelenség, hogy az 1970-es évek végétől kezdve a budapesti köztéri szobrok közül több alkotás már posztmodern karakterjeggyel bír.⁴ Budapest közterületein az 1980-as évek elejétől több posztmodern szobor kerül kihelyezésre, melyek a posztmodern karakterjegyek közül a térbeli meglepetések/szokatlan szerkezetek közé sorolhatók.

A hazai alkotások közül a budapesti köztereket, parkokat elemeztem, mivel a főváros intenzív városfejlesztése miatt itt vizsgálhatók leginkább a modern és a posztmodern korszak nemzetközi hatásainak a mértéke. Az áttekintés célja volt megvizsgálni, hogy a budapesti példák milyen százalékban hozzák az egyes jegyeket, illetve milyen mértékben tekinthetők posztmodern alkotásnak annak ellenére, hogy 2000-ben illetve 2000 után születtek.

A budapesti közterek közül a Millenáris parkot 92%-ban (Új Irány csoport, 2000.), a Nemzeti Színház parkját 84%-ban (Török Péter, 2001.) és a Ferenc teret 77%-ban (Sági István, 2005.) jellemzik a posztmodern karakterjegyek. A Millenáris park az értékelést tekintve méltó magyarországi párja a Parc de La Villette-nek (97%). A budapesti példák táblázatos elemzését elvégezve elmondhatjuk, hogy a posztmodern karakterjegyek 84%-ban jellemzik őket.

⁴ Kiemelt példák: *Mészáros Mihály, POMO szobor, 1981, Budapest, Táncsics Mihály utca 1, I.kerület, Marosán László, 1983, Ifjúság kútja, Budapest, 14. kerület, Szekeres Károly, 1984, Díszítőszobor, Budapest, 14. kerület, Kerepesi út, Fekete Tamás, 1992, Víziorgona, 3.kerület, Pók utcai lakótelep*

8. Tézis: A posztmodern tájépítészet a kerti terek deszakralizálódási folyamatának részévé vált, a „régi már nem jó, az új még nincs” átmeneti állapota jellemzi, amiből kivezető utat a horizontális kapcsolatrendszer (közösségi részvételen alapuló tervezés, a tervezői individuuum) és a vertikális kapcsolatrendszer (természet, természetfeletti) adhat. A kerttörténetet tekintve az 1990-es években változás következik be, a posztmodern korstílust felváltja egy új, mivel korának nagy kérdésére, a „hogyan tovább?”-ra nem tudott igazi választ adni; sem tartalmilag, sem formailag nem tudott megújulni, elméleti és gyakorlati szinten egyaránt hiányzott az igazi „átfordulás”.

A posztmodern tájépítészet öröksége az alkotásokban fogalmazódik meg. A korszak tapasztalatai, igazságai, maga a korszak jellemzői megjelennek a posztmodern tájépítészet karakterjegyeiben. Ahhoz, hogy feltáruljon előttünk a posztmodern korszak jellemzői, több dimenziót kell figyelembe vennünk az alkotások elemzése és vizsgálata során. A létezés négy irányának filozófiai elmélete szerint a horizontális síkot az emberekkel való kapcsolat és az individuuummal, az ember saját magával való egészséges kapcsolata határozza meg. A függőleges síkot a természetfölöttivel való kapcsolat, illetve a természet emberrel való kapcsolata határozza meg. A posztmodern a négy irányt tekintve egyedül a tervezői individuuum kifejeződésének irányába tett lépéseket, az emberek közösségének tervezői folyamatokba való bevonása nem jellemzi, illetve a lokális természeti körülmények, a növényzet, földrajzi adottságok a tervek szempontjából kevés jelentőséggel bírnak.

A posztmodern korszak egyes teoretikusai már látták az optimális fejlődési irányt: Gilles Clément írásainak középpontjában a természet és az emberiség áll. Szerinte az emberiségnek, a városi emberek közösségeinek új

formákra van szüksége a környezetkialakításban.⁵ Emellett Gilles felhívja a figyelmet arra, hogy mennyire fontos a tájépítész emberi habitusa, hogy egy tervező minél sokoldalúbb egyéniséggé váljon, mert csak ekkor tud olyan kerteket létrehozni, amire igazán szüksége van az emberek közösségének.⁶ Paolo Porthogesi, aki a posztmodern építészeti jegyeket felvonultató, 1980-ban megrendezett velencei biennálénak a házigazdája, azt állítja, hogy „*a kert alaptémája az isteni létezés... Amikor egy építész kertet tervez, tudnia kell, hogy az a kert az ember és Isten közötti kapcsolat szimbolikus megjelenítője és kifejezője.*”⁷ Meggyesi Tamás a tervezést egy szent, szakrális tevékenységnek tartja, „*nem kevesebb, mint a teremtés, az emberré válás analógiája.*”⁸

A természetfölöttivel való kapcsolat, a tervezők hitvallása a posztmodern tervekben rejtve marad előttünk, ami a fő kiváltó oka lehet annak, hogy végül a posztmodern tájépítészet „*a '90-es évek végére kifulladás, öncélú játékká vált.*”⁹

⁵ Clement, Gilles (2005): "The Planetary Garden" and Other Writings Gilles Clément. Translated by Sandra Morris. Foreword by Gilles A. Tiberghien, University of Pennsylvania, 2015, vii-xx.

⁶ Clement, Gilles (2005): "The Planetary Garden" and Other Writings Gilles Clément. Translated by Sandra Morris. Foreword by Gilles A. Tiberghien, University of Pennsylvania, 2015, 89-93.

⁷ Porthogesi, Paolo (2011): Ha az építész megérti a helyet, megérti az emberiséget, 1-5. <http://www.amazon.com/Paolo-Portoghesi/e/B001HPC7FS>, 2015.november 11.

⁸ Tamás Meggyesi (2014): in. Lukovich Tamás: Bevezetés az építészetelméletbe, TERC, Budapest, 2014.

⁹ Imre, Jámbor (2009): Bevezetés a kertépítészet történetébe, digitális egyetemi jegyzet, Budapest, 2009, 149.

IV. Következtetések

A posztmodern fogalom és fogalomhasználat multidiszciplináris megközelítése tette lehetővé, hogy megtaláljam a posztmodern tájépítészetre leginkább jellemző kulcsfogalmakat, illetve a posztmodern korszak alkotásainak stiláris elemzése által sikerüljön a posztmodern kompozíciós rendezőelveket és design eszközöket feltérképeznem és ezek szintézise által eljussak a posztmodern tájépítészet definíciójáig. A kutatómunka rávilágított arra, hogy a szakmai írások és tapasztalatok mellett a különböző tudományágak áttekintése elengedhetetlen ahhoz, hogy a posztmodern tájépítészet lényegéhez érjünk. Az általam használt vizsgálati módszer alkalmas arra, hogy megtudjuk, egy tájépítészeti alkotás milyen mértékben mutatja a posztmodern karakterjegyeket.

Saját publikációk jegyzéke

Folyóiratcikkek

1. Brigitta Oláh: Landscape sketches: traditional and innovative approach in developing freehand drawing in landscape architecture studies, Acta Universitatis Sapientiae, Agriculture and Environment 3 (Supplement), 2011, pp. 7–18, ISSN 2068-2964
2. Brigitta Oláh: Kortárs köztér rajzos elemzése Budapesten Rajzban felfedezni, elemezni és megérteni - Kertművészeti műhelygyakorlat
ANALYSE OF CONTEMPORARY PUBLIC SPACE WITH FREEHAND DRAWING IN BUDAPEST, Discovering, analysing, understanding with freehand drawing – Workshop at Department of Garden art, 4D-Tájépítészeti

és kertművészeti Folyóirat teljes magyar és angol nyelvű cikk, 28.sz., 2012.
18-33. ISSN 1787-6613

3. Anna EPLÉNYI PhD, Brigitta OLÁH-CHRISTIAN PhD Student:
Postmodern Landscape Architecture Theoretical,-Compositional,-
characteristics and design elements with Analysis of 25 projects., Acta
Universitatis Sapientiae, Agriculture and Environment, Supplement, 2015. in
Press

Konferenciakiadványok

4. Oláh Brigitta: Minimalizmus a kortárs európai kertművészetben, In: Sallay
Á. (szerk.): Ormos Imre Tudományos Ülésszak LOV 2009. Tájépítészeti
Tanulmányok 4D Könyvek. Budapest, pp. 59-66.o. ISBN 978-963-87922-2-8,
ISSN 2061-5051

5. Oláh Brigitta: A budapesti Millenáris park konceptuális, azaz elméleti
anatómiája, előadás, DAB II. Települési Környezet Konferencia, 2009. pp.
275-280., ISBN 978-963-473-336-2

6. Oláh Brigitta: A tájépítészet és a Land Art határán, Ernst Cramer az
úttörő„Lippay János – Ormos Imre – Vas Károly” Tudományos Ülésszak,
2007. november 7-8, Budapest, T-Mart Press Kiadó és Nyomdaipari Kft,
Ormos Imre Tudományos Ülésszak 2007. Tájépítészeti tanulmányok, 2007,
pp. 34-35.,ISBN 978-963-06-3350-5

7. Anna Eplényi, Brigitta Oláh: Landscape sketches: traditional and innovative
approach in developing freehand drawing in landscape architecture studies, in:
Acta Universitatis Sapientiae, Agriculture and Environment,Supplement, I.

Erdélyi Kertész és Tájépítész Konferencia, Marosvásárhely, 2010. árpilis 8-9. 2011, pp.7–18., ISSN 2068-2964

8. Eplényi Anna Vivien - Oláh Brigitta: Natural geometry and organic landscape patterns, and its design topics in landscape architecture. GEOGRA2012. 2012. január 20-21., Budapest, SZIE, Ybl Miklós Főiskolai Kar, pp.12-22.,ISBN 978-963-08-3162-8

9. Anna Eplényi, Brigitta Oláh: Natural geometry and organic landscape patterns, and its design topics in landscape architectureI. Erdélyi Kertész és Tájépítész Konferencia, Marosvásárhely, 2010. árpilis 8-9. 2011, pp.18-27., ISSN 2068-2964

10. Oláh Brigitta: Human and enviromental aspects of conceptual design, Fabos Conference, Corvinus University of Budapest, Department of Garden Art, Budapest, Book of Absrtacts, Amber Industries Kft., 2010. pp.226-227. ISBN 978-963-503-411-6.

11. Eplényi Anna Vivien - Oláh Brigitta: LANDSCAPE AND URBAN SKETCHING: intuitive freehand drawing in landscape architecture studies, GEOGRA2012. 2012.január 20-21., Budapest, SZIE, Ybl Miklós Főiskolai Kar, ISBN 978-963-08-3162-8

Könyv

12. Eplényi Anna – Oláh Brigitta: TÁJRAJZOLATOK - Kétnyelvű illusztrált segédlet a tájépítészeti rajzoktatáshoz, LANDSCAPE SKETCHES - Illustrated lecture notes on freehand drawing for landscape architects with

english summaries (*angol fordítás*) BCE Tájépítészeti Kar, Budapest,
2011,pp. 1-205., ISBN 978-963-503-458-1